UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Practica Octaviani Vestrii I. C. Foro Corneliensis

Vestri, Ottaviano

Coloniae Agrippinae, 1597

VD16 V 940

De caussis ex natura caussæ, vel ex principis rescripto summarijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-63002

Visual Library

nionem communem eſſe affirmat, quamuis Alexan. eo loci. Com.opi.
num.85. controuerſetur, & receptiorem eſſe dicat legiſtarũ opinionem, quæ in contrarium ſe habet, cui Iaſ. inibi nume. 137. ſe ſubſcribit, fatetur tamen priorem in beneficialibus, poſteriorem verò in alijs cauſsis locum obtinere. Qua de re videas Alexand. & Iaſo in l. 1 C de carbon. edicto, vbi latè etiam differunt, & Couarru. lib. 1 reſo. cap. 16. vbi diſtinctionis fœdere opiniones reconciliare nititur, eos ergo legito, nam adeò patens eſt campus iſte, vt longiores poſſent effici commentarij. Cæterùm † actor petitorium differre ſiue ſu- 5
ſpendere non poteſt, & poſſeſſorium retinendæ proponere, vt apud Ripam ibi, nume 154. legere eſt, hanc communem eſſe opinionem affirmantem. Com.opi.
Sed hoc vnum, vt ad libri huius quarti vmbilicum deueniam, prætermittendum minimè duxi, quod ſi iudex ſuſpenſo petitorio ſententiam dixerit, ea quidem ipſo iure nullius erit momenti, vt definit Aegid. deciſ. 98. ſentent. & deciſ. 557 & 569. niſi per reſcriptum principis ſibi quis conſuluiſſet. Nico. Ant. Graua.

LIBER V.

DE CAVSSIS EX NATVRA CAVSSÆ, vel ex Principis reſcripto ſummarijs.

CAP. I.

SVMMARIVM.

1 Cauſſæ ſui natura ſummariæ, quæ ſint, & quæ ex nocentianæ bullæ diſpoſitione.

2 Cauſſa vbi ſemel ſummariè committatur, ſemper in ſequioribus etiam inſtantijs ſummaria durat.

3 Cauſſa beneficialis aliquando non eſt ſummaria, vt cum de proprietate agitur.

4 *Titulus & proprietas Eccleſiæ in quo inter ſe diſferant.*

5 *Poſſeſſorium cauſſæ beneficialis, aut ſpiritualis, ñ dicitur ſpirituale, ſed temporale.*

6 *Iudex ſæcularis an ſuper poſſeſſorio beneficij, aut alicuius rei ſpiritualis cognoſcere poßit, demonſtratur*

7 *Clauſula ſummariè, ſimpliciter &c. quantæ ſit efficaciæ.*

8 *Citatio, quia de iure naturali eſt, omitti non poteſt.*

INtroducta iam cauſſa in Rom. cur. altero ex
præſcriptis modis, modò inſtruere oportet
mi Pellæe, qualis erit in iudicijs procedendi
tela. Proceſſus enim de iure, & in obſeruatione
terminorum ex ſtylo ſacri palatij difformis eſt
a ſecundum naturam cauſſarum. *a* Quia* ſi cauſſa
1 ſit beneficialis, matrimonialis, vſurarum, vel
decimarum, eſt de ſui natura ſummaria, ad Clē.
diſpen. de iud. Si verò cauſſa ſit prophana, viduarum tamen vel pupillorum, vel ſi aliarum perſonarum, valorem tamen quingentorum non
excedat, & proceſſus erit ex diſpoſitione Bullæ
innocentianæ ſummarius arbitrio Auditoris, &
de conſenſu aliorum coadiutorum add. extrauag. ſeu conſtitut. Innocen. 6. quòd ſi cauſſa alias
b ſit ordinaria, reſcribat nihilominus *b* Princeps
ſuo reſcripto cauſſam ſummariè ſimpliciter,
&c. tractandam, modus procedendi in ſimilibus
traditur de iure in Clem. ſæpè de verbor. ſignifica. in extrauagan. ad reprimendum quo. in crimi.
læſæ maieſt. pro. & vtrobique notatur. Conce-
dit

dit autem Signatura ſummàrium, hunc proceſ-
ſum paſſim omnibus petentibus, niſi cauſa iniu-
riarum eſſet, Caſſad. deciſ. 7. de reſcript. Eſtque
adeò frequens in hoc vſus ac ſtylus Regentis can
cellariæ, ad quem hoc ſcribendi ac extendendi
munus ſpectat; vt vbi ſimilis ſummarius proceſ-
ſus patitur in ſui reſcripti extenſione non appo-
neret verbum ſummariè, ſolemus id incuriæ
potius, & obliuioni ipſius regentis adſcribere,
quàm coniectari quòd voluerit negare. Quam-
obrem conſueuit Rota, ante, vel etiam poſt ſen-
tentiam, citata parte, mandare corrigi, & audi-
tor tunc ad Regentem deſtinare ſolet notarium
actuarium citata parte ad intereſſendum, & Re-
gens indifferenter corrigit, & verbum illud ſum
mariè ſuo reſcripto addit, qui ſi negaret, ſerua-
ret nihilominus Rota, proceſſum ſic ſummariè
factum. Caſſa. deciſ. 7. de reſcript. c Et * vbi cauſ- c
ſa ſemel ſummariè committatur, ſemper ſum- 2
maria durat, etiam in ſequioribus inſtantijs,
tametſi in earum commiſſionibus nihil de ſum-
mario proceſſu dicatur, qui ſummarius proceſ-
ſus, ſemel conceſſus, nedum ad ſequiores in-
ſtantias, verumetam ad alios iudices in cauſſa
ſurrogatos extendi ſolet, Caſſa. deciſ. 8. de re-
ſcript.

ANNOTATIONES.

Quia ſi.) *Intelligas beneficiales * cauſſas eſſe ſumma-* 2
rias, quando ſuper poſſeſſorio, aut titulo ſiue collatione bene- 3
ficij lis agitur. ſecus tamen ſi ſuper proprietate, vt puta, cùm
epiſcopus Eccleſiam ſuæ diœceſi vnire velit, illam contendēs
ſubditam, aliquid vel iuris in ea habere; tunc etenim, quia
ſuper proprietate controuertitur, ordinario res erit diſcutien-

da iu-

da iudicio. Card. in Clem. diſpendioſam. quæſt. 8. de iudic.
Bal. in l. cum ſeruum. §. item ſi ageretur. C. de ſer. fug. accor-
dat Gloſſ. in cap. eum qui, in verbo vitioſus. de eo qui mitt.
in poſſ. lib. 6. & Abb. in cap. contigit, col. 3. in fin. de dolo &
4 contu. vbi, quæ * nam ſit differentia inter titulum & pro-
prietatem eccleſiæ, habebis, vide etiam Veſt. infrà capit. 4.
verſic. quod ſi cauſſa. & Formul. vari. commiſ. pagina 5. co-
5 lum. 4. propè finem. Et quando * agitur poſſeſſorio ſuper be-
neficio eccleſiaſtico ad illius recuperandam poſſeſſionem, ta-
ſpiritualis cauſſa non dicitur, ſed temporalis, Gloſſ. Abb. &
recentiores in cap. dilecti, col. pen. de elect. & in cap. literas,
de iudic. Card. in d. Clemen. diſpendioſam. quæſt. 10. vbi in-
fert, quòd tunc agens titulum beneficij oſtendere nequaquam
tenetur, de quo etiã per Meran. in praxi 4. par. in 13. diſt. 2.
6 3. & 4. Et quòd * poſſeſſorium cauſſæ ſpiritualis non ſit ſpiri-
tuale, vſqueadeò, vt in materia poſſeſſoria pro beneficijs, a-
lijsque rebus ſpiritualibus coram iudice ſæculari agi poſſe,
non ſemel in Principum auditorijs deciſum fuiſſe legitur, ve-
luti patet ex Guid. Papæ deciſ. 1. & 85. & 552. Affl. non va-
etiam in loco, vt eſt legere deciſ. 2. & 24. & 85. Gram. de-
ciſ. 68. atque Boerio deciſ. 69. num. 23. huic etiam ſententiæ
innituntur Guliel. Bened. in cap. Reinutius, nume. 330. cum
ſeq. de teſtamen. Aufre. in Clemen. 1. in 2. reg. fallen. 24. de
offic. ord. Auguſt. Bero in rubr. de iudic. nume. 51. cum ſeq.
latè Ioann. Gall. quæſt. 155. & Couarru. qui plura congerit
Com. opi. lib. Pract. quæſt. ca. 35. Et in epit. 4. ca. 8. §. 12. nume. 3. vbi
poſt Ieſ. in l. quoties, num. 6. C. de iudic. communem opinio-
nem eſſe affirmat, quod iudex ſecularis in cauſſa matrimo-
niali aut vſuraria, in materia tamen facti cognoſcere poteſt,
non tamen ſi quæſtio eſſet ſuper iure, veluti Doctores tra-
dunt in cap. tuam, de ordin. cognit. & in cap. cùm ſit genera-
le, de foro compet. & in l. Titia, præſertim Alexan. ff. ſo-
lut matr. & hanc opinionem ſeruat conſuetudo teſte Ieſon.
citato loco, Verùm Ambroſ. Vign. in cap. ſalubriter. numero

125.de vſur.cum temperamento intelligendam hanc eſſe opinionem dicit, niſi à iudice Eccleſiaſtico inhibitio iudici ſeculari facta fuerit. Quæ quidem communis ſententia, vendicat ſibi locum in quacunque cauſſa ſpirituali, dummodo ſummariè ac de plano ſine diſcuſsione liquere poſsit, vt ex prædictis apparet, & ex Decio maximè in allegato cap. primo, de iudic. qui hanc eſſe communem ſententiam aſſerit. Nic. Ant. Grauatius. Com.opi.

Princeps.) Clauſula * ſummariæ ſimpliciter &c. quantæ ſit efficaciæ, apud Alexand. videbis conſi.6.libr.3. Rom. b
conſi.20.Soc.conſi 12.lib.1.Corn.conſi.243.lib.4.& Iaſ.in l.certi conditio.§.ſi nummos.nu. 32.ff.ſi cert. peta. Quibus in locis omnes iuris ciuilis ſolemnitates eſſe ſublatas docemur, præter ipſam * citationem, quæ de iure naturali eſt, quæque omitti non poteſt. vt Socin. allegat. conſil. animaduertit. Nec non ipſas præter neceſſarias probationes, quæ itidem præteriri nequeunt, cùm ſit iuris Diuini. cap. nouit, de iudic. & habetur Matth. cap. 18. quibus accedant dicta per Fel. in cap dilecti. de iudic. Nic. Anto Graua. 7 8

Et vbi.) Adde Aegid. deciſ. 41. ſi Papa. Caſſa. deciſ.8. num.5. de reſcrip. Iaſ. in rubr. C. qui admit. num.3. Old. conſil.255. contra prouiſionem. Fel. in cap. vlti. num 10. de iudic. eſt text. in l. ita demum. vbi Bart. & alij. C. de procur. Nico. Anto. Grauatius. e

De dilationibus ac terminorum ſacri Palatij obſeruatione in quauis cauſſa.

CAP. I.

SVMMARIVM.

1 Termini ſubſtantiales iudicij, in ſacro palatio quatuor ſunt, qui ſi omitterentur, ſententia nullius eſſet momenti.

2 Citatio ad ſententiã neceſſaria eſt, etiamſi princi-